

3.

Stockholms kommunalstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Stockholms stadsfullmäktige

och i närmaste samband därmed stående institutioner.

Kommunalstyrelsen.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Den kommunala verksamheten i Stockholm regleras genom k. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862 jämte senare ändringar, vilken förordning enligt § 57 i regeringsformen har lags natur. Förslag till ny lag om kommunalstyrelse i Stockholm, motsvarande de år 1930 antagna lagarna om kommunalstyrelse i rikets övriga kommuner, har förelagts 1935 års riksdag. Förslaget har vid tidpunkten för kalenderns tryckning ännu icke behandlats av riksdagen.¹⁾

I anslutning till kommunalförfattningarna indelas kommunalstyrelseorganen i beslutande (eller representativa) samt verkställande och förvaltande (eller administrativa) organ. Den förra gruppen utgöres av stadsfullmäktige, den senare av nämnder, styrelser, direktioner o. d. Den kommunala beslutanderätten utövas sålunda i Stockholm enligt § 4 i kommunalförordningen »genom därtill bland kommunens röstberättigade medlemmar valda deputerade, som benämnas stadsfullmäktige». Verkställighet och förvaltning tillkomma, under ledning av stadskollegiet, »de särskilda, under stadsfullmäktige ställda nämnder (styrelser) eller personer, som för sådant ändamål utses, och vilka var under sitt område äro för omförmälda göromål ansvariga».

Kommunalstyrelsen omfattar således dels den verksamhet, som handhaves av kommunens representativa organ (självstyrelsen i egentlig mening eller den kommunala *beslutandemakten*), dels de administrativa organens verkställighets- och förvaltningsuppgifter (*kommunalförvaltningen*).

Till beslutandemakten hör i Stockholm stadsfullmäktiges befogenhet att genom nämnder, styrelser o. d. organisera förvaltningen i enlig-

het med den kommunala verksamhetens utveckling samt att utse kommunala förtroendemän, åt vilka förvaltningsuppdragen anförtros. Här om stadgas förutom i § 4 (se ovan) i § 36 av kommunalförordningen för Stockholm: »Finna stadsfullmäktige lämpligt, att särskild nämnd (styrelse) tillsättes för verkställighet eller förvaltning beträffande ärenden av viss art, hava fullmäktige att upprätta förslag därtill och underställa detsamma k. m:ts prövning.»

Stadsfullmäktige äga härjämte befogenhet att utse ledamöter i vissa lokala av kommunen i övrigt oberoende förvaltningsorgan (exempelvis taxeringsnämnder).

Vidare innefattar beslutandemakten stadsfullmäktiges befogenhet att, eventuellt under medverkan av statlig myndighet, antaga stadgar, reglementen och andra normer (hälsovårdsföreskrifter, byggnadsordning m. m.). Dessutom hava fullmäktige rätt och i vissa fall skyldighet att avgiva förslag eller yttrande i frågor, vilkas slutliga avgörande ankommer å statlig myndighet.

Härjämte kunna stadsfullmäktige i vissa fall ingripa reglerande med avseende å handel och näringar inom kommunen, exempelvis i fråga om rätt till försäljning av rusdrycker och i fråga om försäljning och utskänkning av pilsnerdricka samt handel med begagnade föremål.

Till stadsfullmäktiges verksamhet hör också handhavandet av den kommunala beskattningsmakten, vilken omfattar dels fastställande av kommunmedlemmarnas bidragsplikt (skattebeslut), dels beslut om de kommunala medlens användande (anslagsbeslut).

Ängående stadsfullmäktiges verksamhet se vidare sid. 55.

Med hänsyn till att kommunerna äro att anse dels som privaträttsliga sammanslutningar för samverkan mellan kommunmedlemmarna, dels som offentligrättsliga organ, har man att betrakta kommunalförvaltningen (nämndernas och styrelsernas verksamhet) dels som *egenförvaltning*, eller handhavandet av kommunens egna enskilda angelägenheter, dels som *självförvaltning*, eller fullgörandet av offentliga uppgifter, som staten ålagt kommunerna (obligatoriska uppgifter) eller bemyndigat dem (fakultativa uppgifter) att själva handhava.

¹⁾ Den i följande framställning använda terminologien ansluter sig till ett arbete: Kommunrätt, av professor Halvar G. F. Sundberg, vilket f. n. (april 1935) är under utgivning.

Till egenförvaltningen höra exempelvis de uppgifter av ekonomisk, teknisk eller liknande karaktär, som tillhöra drätselnämndens verksamhet samt fastighets-, gatu-, industriverks- och hamnförvaltningen.

De obligatoriska självförvaltningsuppgifterna i Stockholm omfatta framförallt folkundervisning, hälso- och sjukvård, fattigvård, barnavård samt nykterhetsvård. Vidare är att nämna polisväsen, byggnadskontroll, brandväsen samt offentlig arbetsförmedling. Till de fakultativa uppgifterna höra exempelvis de kommunala mellanskolorna samt den kommunala yrkesundervisningen. Ett visst mått av egenförvaltning är emellertid även ansluten till varje självförvaltningsuppgift, beroende på att kommunen till väsentlig del bestrider kostnaderna för verksamheten och ofta med densamma direkt förknippat viss verksamhet av egenförvaltningsnatur (t. ex. folkskolornas polikliniker för tandsjukdomar).

Angående kommunalförvaltningen se vidare under resp. nämnder och styrelser.

Kommunalstyrelsens omfattning är icke närmare angiven i författningarna. I kommunalförordningen stadgas endast, att staden skall »utgöra en kommun, vars medlemmar äga att värda sina gemensamma angelägenheter, såvitt icke enligt gällande författningar det tillkommer offentlig ämbetsmyndighet att dem handhava». Kommunalstyrelsens uppgift är följaktligen främst att tillgodose kommunmedlemmarnas gemensamma ekonomiska intressen (»hushållningsangelägenheter»). Kommunen har sålunda icke rätt att, med bortseende från det allmännas gagn, tillgodose allenast särskilda kommunalars eller kommunmedlemmars enskilda intressen. Därjämte är verksamheten begränsad såtillvida, att den icke får omfatta uppgifter, vilka författningen enligt skola handhavas av andra kommuner och menigheter eller av staten. Kommunen får icke heller inlåta sig på affärsföretag, som uteslutande eller till övervägande del äro avsedda att tillföra kommunen ekonomisk vinst.

Till kommunmedlemmarnas gemensamma angelägenheter höra givetvis även de uppgifter, som staten genom särskilda författningar ålagt eller bemyndigat kommunen att handhava (d. v. s. självförvaltningsuppgifter), varjämte kommunen äger befogenhet att driva eller understödja verksamhet, vilken kan anses på ett naturligt sätt ersätta eller fullständiga kommunens självförvaltning (den är sålunda exempelvis berättigad att understödja vissa utomstående institutioner med sådan verksamhet, jfr sid. 326).

Författningar. Den kommunala verksamheten regleras genom k. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm 23 maj 1862, med ändr. 22 juni 1883, 29 april 1904, 17 maj och 12 juli 1907, 26 maj 1909, 29 juni 1917, 24 maj, 20 juni och 23 dec. 1918, 14 febr. 1920, 10 mars och 9 juni 1922,

15 juni 1923, 20 juni 1924, 29 maj 1925, 28 sept. 1928 och 6 juni 1930 (senaste edition Kf 1931: nr 2).¹⁾

De kommunala valen i Stockholm regleras av följande författningar. Kommunala vallagen 6 juni 1930, med ändr. 10 och 17 juni 1932. K. kung. 13 mars 1931 om upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare samt av kommunal röstlängd, med ändr. 15 aug. 1933. K. kung. 27 juni 1930 med närmare bestämmelser ang. valsedelsförsändelse vid kommunalval m. m. K. kung. 3 juli 1930 rörande formulär till protokoll vid stadsfullmäktigval m. m. Valordning för Stockholms stad, gällande vid val av stadsfullmäktige samt för upprättande av förslag till borgmästar-, rådmans- eller magistratssekreterarsyssla, fastställt av k. m:t 11 febr. 1910, med ändr. 24 jan. 1914 och 24 maj 1918.

För den kommunala beskattningen gälla följande huvudsakliga stadganden. Kommunal-skattelag 28 sept. 1928, med ändr. 3 aug. 1929, 6 juni 1930, 22 juni och 30 aug. 1932, 9, 14 och 26 juni 1933 samt 15 juni 1934. K. förordn. 28 sept. 1928 om kommunal progressivskatt. Lag om skogsaccis 28 sept. 1928. K. förordn. 28 sept. 1928 om ändrade grunder för utgörande av vissa kommunala utlagor.

Stadsfullmäktige.

Stadshuset (ingång från gården, sydöstra hörnet, stora tornet), 1 tr., K.; t. >stadshuset». Ingång för åhörare: från gården, portiken i sydöstra hörnet, 4 tr.

Sessionstider: ett ordinarie sammanträde, vanligen tredje måndagen, i varje månad (utom juli och aug.), j. ö. när omständigheterna påfordra.²⁾

Stadskollegiet, borgarråden och stadsfullmäktiges kansli (stadskansliet): ingång över gården, stora trappan t. h., 1 tr. (se vidare nedan sid. 64—67).

Kommunens beslutanderätt utövas genom 100 stadsfullmäktige. Stadsfullmäktige bestämma efter förslag av magistraten indelningen i valkretsar jämte antalet fullmäktige för varje valkrets. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 sept. 1920, 15 dec. 1926 och 17 sept. 1934 är staden indelad i fem valkretsar, av vilka den första väljer 18, den

¹⁾ Förslag till ny lag om kommunalstyrelse i Stockholm har förelagts 1935 års riksdag. (Förslaget har vid tidpunkten för kalenderns tryckning icke behandlats av riksdagen.)

²⁾ Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträden under arbetsåret 1935/36, efter sammanträdet den 1 april, äro utsatta till den 20 maj, 17 juni, 16 sept., 21 okt., 18 nov. och 2 dec. 1935 samt 27 jan., 17 febr. och 16 mars 1936.

SE

andra 22, den tredje 23, den fjärde 18 och den femte 19 stadsfullmäktige. (Se vidare nedan.) Valen äga rum vart fjärde år, varvid varje gång hela antalet stadsfullmäktige skall utses. Vid valen tillämpas proportionell valmetod. Röstlängd för valet upprättas av taxeringskommisarierna under magistratens inseende. Valet företages inför av magistratens utsedda deputerade.

Rösträtt vid val av stadsfullmäktige tillkommer envar i staden mantalsskriven man eller kvinna, som är svensk undersåte och senast under nästföregående kalenderår uppnått 23 års ålder samt ej är omyndig eller i konkursstillstånd, ej är av fattigvården ombändertagen för varaktigt försörjning, ej häftar för mera än två års av till betalning under de tre senaste åren förfallna kommunalutskylder och ej utesluts på grund av ådömd straffpåföljd. (Beträffande för valförordning, röstning och röstsammanräkning m. m. gällande föreskrifter hänvisas till kommunala villagen.)

För valbarhet till stadsfullmäktig erfordras att äga kommunal rösträtt i staden och hava uppnått 25 års ålder. Stadsfullmäktig kan ej den vara, som icke råder över sig och sitt gods, som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning, eller som står under äventyr av sådan påföljd, eller som är förklarad ovärdig att inför rätta föra annans talan. Gift kvinna, som står under mannens målsmanskap, är ej på grund härav obehörig att mottaga och utöva stadsfullmäktiguppdrag. Vissa ämbets- och tjänstemän må icke vara stadsfullmäktige, nämligen »överståthållaren, underståthållaren, polismästaren och stadens fiskaler ävensom de tjänstemän och beaktade, vilka i och för sina befattningar äro inför stadsfullmäktige eller stadens nämnder redo skyldiga». Den som blivit vald till fullmäktig äger avsäga sig uppdraget, om han icke är boende inom staden, om han är ämbets- eller tjänsteman och av sin befattning hindras att fullgöra uppdraget, om han uppnått 60 års ålder, förut tjänstgjort som stadsfullmäktig i fyra år eller eljest förmår visa hinder, som av stadsfullmäktiges godkännes. Kvinna, som blivit vald till stadsfullmäktig, äger när som helst avsäga sig uppdraget.

Stadsfullmäktiges verksamhetsår räknas fr. o. m. den 1 april t. o. m. den 31 mars nästföljande år.

Enligt 1862 års förordning fördes ordet hos stadsfullmäktige av överståthållaren med rätt för honom att deltaga i överläggningarna men ej i besluten. För varje år ägde stadsfullmäktige välja en vice ordförande. Överståthållarens ordförandeskap upphörde den 1 juni 1904, då stadsfullmäktige första gången inträdde i sin genom lagen den 29 april 1904 dem tilldelade rätt att själva årligen utse sin ordförande. Överståthållaren behöll sin rätt att deltaga i överläggningarna. Samma rätt tillades uttryckligen underståthållaren vid förfall för överståthållaren.

Fr. o. m. den 1 april 1920 utse stadsfullmäktige årligen två vice ordförande.

»Stadsfullmäktiges förhandlingar skola vara offentliga; dock kunna fullmäktige för någon särskild fråga besluta, att överläggning skall inom lyckta dörrar hållas» (§ 21 i kommunalförordningen). »Stadsfullmäktige må ej ärendet företaga eller däri besluta, såvida icke flera än hälften av dem äro tillstädes» (ur § 22 i kommunalförordningen).

»Till stadsfullmäktiges åligganden och befogenhet hör: att avgiva utlåtanden i alla frågor, som för sådant ändamål av k. m:t till fullmäktige remitteras, eller av överståthållarens ämbetet, magistraten eller andra vederbörande till dem hänskjutas; att meddela beslut i angelägenheter, som av de för verkställighet och förvaltning tillsatta nämnder eller personer likmätigt de för en var av dem gällande instruktioner fullmäktiges prövning underställas; att efter granskning av de utav vederbörande förvaltningsnämnder upprättade utgifts- och inkomstförslag bevilja medel till stadsutgifternas bestående samt förordna om uttaxering av de skattebidrag, vilka utöver befintliga tillgångar kunna till stadens allmänna gagn eller särskilda dess behov erfordras, ävensom i fråga om utgifter för nya ändamål bestämma de grunder, efter vilka uttaxering därav skall äga rum; samt att årligen genom revisorer, vilka stadsfullmäktige utse, granska dem underlydande nämnders räkenskaper och förvaltning under nästföregående året» (ur § 26 i kommunalförordningen).

Vid stadsfullmäktiges sammanträden äger en var ibland dem att framställa förslag (motion) i ämne, som till fullmäktiges handläggning hör. Vill stadsfullmäktig till borgarråd framställa spörsmål (interpellation) i ärende, som tillhör stadsfullmäktiges handläggning, skall detsamma, skriftligen avfattat, ingivas till stadskansliet minst fem dagar före det sammanträde, vid vilket spörsmålet är avsett att framställas. Å fullmäktige ankommer att utan föregående överläggning besluta, huruvida spörsmålet må framställas eller icke.

För giltigheten av en del av stadsfullmäktiges beslut fordras fastställelse av k. m:t. Övriga beslut skola i vidsträckt omfattning underställas överståthållarens ämbetet (jfr nedan).

Stadsfullmäktige avgöra själva, utan annan myndighets hörande, följande frågor: underdåniga framställningar till k. m:t, beslut i fråga om beviljande av skattebidrag till stadens allmänna gagn eller särskilda dess behov, dock med vissa undantag, beslut i anledning av de på fullmäktiges prövning beroende revisionsanmärkningar, antagande och entledigande ävensom avlönande av borgarråd och stadssekreterare (kanslichef) samt överenskommelser och beslut rörande ordningen och arbetssättet m. m. hos fullmäktige. Däremot erfordras k. m:ts prövning och stadfästelse för att stadsfullmäktiges beslut skola vinna gällande kraft, då de angå: försäljning,

pantförskrivning eller utbyte av sådan staden tillhörig fastighet, som har bestämts till bestridande av något bland stadens allmänna behov, så ock överenskommelse, som medför förändring i de rättigheter staden äger till sådan fastighet, upptagande av lån — med vissa i författningen närmare bestämda undantag — nya eller förhöjda avgifter å allmänna rörelsen för begagnande av de platser, som blivit anvisade åt den samma, eller de inrättningar, som äro gjorda till dess betjänande, förändring i de av k. m:t för stadskollegiet eller stadens nämnder fastställda instruktioner samt förändring i vissa gällande bestämmelser och åtaganden rörande kommunalutskylderna (§ 30 i kommunalförordningen). I alla övriga ämnen erfordras överståthållarämbetets stadfästelse för att giva gällande kraft åt stadsfullmäktiges beslut. Vagnar överståthållarämbetet sökt fastställelse, skall skäl därtill uppgivas, och äga stadsfullmäktige i sådant fall att avgöra, huruvida frågan skall underställas k. m:ts prövning. För vissa beslut fordras två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster, nämligen avhållande eller köp av fast egendom (såvida ej köpet avser stadsplans eller tomtindelings genomförande), beviljande av anslag till nya ändamål eller behov, beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning, upptagande eller förnyande av lån eller ingående av borgen samt efterskänkande av oguldna statsutskyld. Vid val av borgarråd gälla särskilda bestämmelser ang. röstövertikt m. m. (se under stadskollegiet, sid. 64).

Stadsfullmäktige må icke samfällt och omedelbart befatta sig med verkställighetsåtgärder av något slag eller med förvaltning av penningar eller andra tillgångar för kommunens räkning, utan tillkommer detta, under stadskollegiets ledning, de nämnder (styrelser) eller personer, som för sådant ändamål utses, och vilka var inom sitt område äro för omförmälda göromål ansvariga. Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande i flertalet av dessa nämnder (styrelser); nämndernas (styrelsernas) övriga ledamöter samt suppleanter välja stadsfullmäktige bland sig eller stadens andra till fullmäktige valbara inbyggare för en tid av i regel två år; i några nämnder utses därjämte vissa ledamöter av andra myndigheter. Nämndernas (styrelsernas) instruktioner skola, med undantag för vissa nämnder, som tillsättas på grund av särskilda riksförfattningar, fastställas av k. m:t. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 1 april och 21 dec. 1925 utgår till ledamöter av stadens nämnder, styrelser, vissa kommittéer och delegationer m. m. ävensom till av stadsfullmäktige utsedda revisorer ersättning i form av dagtraktamente med 5 kr. för sammanträdesdag.

Förberedandet m. m. av frågor hos stadsfullmäktige samt övervakandet av beslutens verkställighet åligger stadskollegiet, som ock i övrigt har att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter.

Över stadsfullmäktiges och stadens nämnders beslut kunna besvär anföras hos överståthållarämbetet senast inom 14 dagar efter det klaganden erhöi del av beslutet. I överståthållarämbetets utslag i anledning av anförda besvär kan ändring sökas hos k. m:t i socialdepartementet inom 30 dagar efter utslaget meddelande.

Senaste val av stadsfullmäktige (för tiden $\frac{1}{4}$ 1935— $\frac{31}{3}$ 1939) ägde rum den 17 mars 1935. Därvid avgåvos för hela staden sammanlagt 261,452 röster (motsvarande 70,4 % av samtliga röstberättigade). De godkända valsedlarna och de tilldelade stadsfullmäktigplatserna fördelade sig (för alla valkretsar tillsammans) på de viktigare förekommande kartell-, parti- och fraktionsbeteckningarna sålunda: partibeteckningen »Arbetspartiet» 136,283 röster (53 platser), varav fraktionsbeteckningen »Socialdemokraterna» 105,292 röster (45 platser), fraktionsbeteckningen »Socialisterna» 22,473 röster (7 platser) och fraktionsbeteckningen »Kommunisterna» 8,518 röster (1 plats); kartellbeteckningen »Mot ensidigt partivalde» 117,806 röster (47 platser) varav partibeteckningen »De Borgerliga» 82,762 röster (33 platser), samt partibeteckningen »Folkpartiet» 34,911 röster (14 platser), varav fraktionsbeteckningen »Samlingslistan» 26,895 röster (13 platser) och fraktionsbeteckningen »Frisinnade och nykterhetsvänners samlingslista» 8,016 röster (1 plats); partibeteckningen »Nationalsocialisterna» 6,374 röster (ingen plats).¹⁾

Författningar m. m. K. förordn. om kommunalstyrelse i Stockholm 23 maj 1862 (ang. ändringar se sid. 55). Arbetsordning för Stockholms stadsfullmäktige, antagen av SF 12 jan. 1920, med ändr. 10 jan. 1921, 30 juni 1922, 5 mars 1923 och 19 maj 1930. Instruktion för stadskollegiet i Stockholm, fastställd av k. m:t 19 mars 1920, med ändr. och tillägg 29 maj 1925, 26 april och 26 sept. 1929 samt 1 aug. 1930. Lag 6 juni 1930 om proportionellt valskätt vid val inom SF m. m. (Se även under stadskollegiet.)

Stat år 1935. Stockholms stads stat för år 1935 har av stadsfullmäktige bestämts sålunda: Utgifter: 247,174,272 kr.; inkomster: 163,102,069 kr. Bristen är avsedd att fyllas dels genom lånemedel 18,154,000 kr.²⁾, dels genom kommunalskatt 62,078,203 kr. och kommunal progressivskatt 3,860,000 kr.

¹⁾ Preliminära uppgifter. Rörande rösternas och mandatens fördelning på valkretsar m. m. lämnas en redogörelse i Statistisk månadsskrift 1935: nr 2.

²⁾ I 1935 års stat hava vissa under år 1934 beviljade utgifter, att täckas med lånemedel, tillsammans 7,066,000 kr., förts inom linjen.

SF

Stadsfullmäktige

(valda för tiden t. o. m. den 31 mars 1939¹).

Ordförande.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet (se nedan); t. »stadshuset» samt 53 41 28.

Förste vice ordförande.

Åkerman, G. R. J., generallöjtnant (se nedan).

Andre vice ordförande.

Wretling, E. P., civilingenjör (se nedan).

Ledamöter

(efter valkrets och ordningsföljd vid valet).

Första valkretsen

(Storkyrkoförs., Katarina och Sofia förs.).
(18 stadsfullmäktige.)

Sandberg, H. K. A., borgarråd. (Soc.-dem.)
Ström, O. F., huvudredaktör. (Soc.-dem.)
Svensson, G. Anders, byggmästare. (Borg.)
Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru. (Soc.-dem.)
Samuelson, P. O., organisationschef. (Soc. p.)
Larsson, Yngve G. R., borgarråd. (Folkp.)
Pålsson, E. A. V., slöjd lärare. (Soc.-dem.)
Ek, V. E., sekreterare. (Soc.-dem.)
Garsten, B. C., ombudsman. (Borg.)
Branting, G., advokat. (Soc.-dem.)
Engberg, J. A. A., murare. (Soc.-dem.)
Bergstrand, K. J. H., professor. (Borg.)
Larsson, Gustaf K., maskinist. (Soc. p.)
Sundin, T. W., tullpackhusarbetare. (Soc.-dem.)
Svedenius, C. G., prakt. läkare. (Folkp.)
Simonsson, S. A., kakelegrismakare. (Soc.-dem.)
Runhoff, E. F., brandförman. (Soc.-dem.)
Gustavson, Amandus V. N., målarmästare. (Borg.)

Andra valkretsen

(Maria, Högalids, Brännkyrka och Emskede förs.).
(22 stadsfullmäktige.)

Karlsson, Wictor E., borgarråd. (Soc.-dem.)
Johansson, Johan-Olov, landsorganisationens kassör. (Soc.-dem.)
Masreliez, G. V., överdirektör. (Borg.)
Johansson-Visborg, Anna S., fru. (Soc.-dem.)

¹ De vid valet förekommande parti(fraktions)-beteckningar (jfr ovan), varunder resp. stadsfullmäktige valts, utmärkas på följande sätt: »Borg.» = »De Borgerliga»; »Folkp.» = »Folkpartiet. Samlingslistan»; »Folkp. fris.» = »Folkpartiet. Frisinnade och Nykterhetsvänners samlingslista»; »Komm.» = »Kommunisterna»; »Soc.-dem.» = »Socialdemokraterna»; »Soc.p.» = »Socialisterna».

Olsson, Arvid E., redaktör. (Soc. p.)
Steenberg, K., överlärare. (Folkp.)
Andersson, J. Edvin, ombudsman. (Soc.-dem.)
Johansson, Erik G., ombudsman. (Soc.-dem.)
Wallenberg, G. O., byråingenjör. (Borg.)
Månsson, O. P., instruktör. (Soc.-dem.)
Karlsson, G. Verner, stationsbiträde. (Soc. p.)
Axi, S. G. E., fängelsedirektör. (Borg.)
Eriksson, Bertil K. J., ombudsman. (Soc.-dem.)
Friberg, A. E., stadshud. (Soc.-dem.)
Hed-Larson, A., kamrerare. (Folkp.)
Engman, V. D., förmän. (Soc.-dem.)
Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman. (Soc.-dem.)
Göransson, C. G. E., chaufför. (Soc. p.)
Lindqvist, G. R., redaktör. (Borg.)
Andersson, Valter O., grovarbetare. (Komm.)
Lundström, W. A., ombudsman. (Soc.-dem.)
Widegren, f. Olovsson, Olga J. B., fru. (Folkp.)

Tredje valkretsen

(Klara, Jakobs, Kungsholms, St Görans och Bromma förs.).
(23 stadsfullmäktige.)

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, ordf. (Soc.-dem.)
Ewerlöf, K. G., borgarråd. (Borg.)
Lindhagen, C. A., f. d. borgmästare. (Soc.-dem.)
Théel, f. Roth, Elisif, fru. (Borg.)
Höglund, C. Z. K., redaktör. (Soc.-dem.)
Wretling, E. P., civilingenjör, 2:e vice ordf. (Folkp.)
Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru. (Soc.-dem.)
Ahlbin, G. H. G., redaktör. (Borg.)
Wiklund, E. O., ombudsman. (Soc.-dem.)
Reuterskiöld, C. B., major. (Borg.)
Kilbom, K., redaktör. (Soc. p.)
Lindblom, Edith M., sekreterare. (Folkp.)
Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman. (Soc.-dem.)
Trönnberg, P., överlärare. (Borg.)
Ahlén, S., kommunalarbetare. (Soc.-dem.)
Grimlund, H. V. A. rektor. (Borg.)
Nyqvist, S. G. B., ombudsman. (Soc.-dem.)
Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör. (Borg.)
Hermansson, K. T. E., vaktmästare. (Soc.-dem.)
Karlsson, Karl A., förbundsordförande. (Soc.-dem.)
Törnqvist, K. G. G., professor. (Folkp.)
Ljung, A. J. H., metallarbetare. (Soc.-dem.)
Styrman, G. A., direktör. (Borg.)

Fjärde valkretsen

(Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus förs.).
(18 stadsfullmäktige.)

Liander, M. E., grosshandlare. (Borg.)
Björklund, C. G., borgarråd. (Soc.-dem.)
Arneberg, G. E., järnvägstjänsteman. (Borg.)
Carlsson, Olof, ledamot av försäkringsrådet. (Soc.-dem.)

Bergvall, J. H., direktör. (Folkp.)
 Fern, A. V., snickare. (Soc.-dem.)
 Öman, I., redaktör. (Borg.)
 Johansson, Axel R., assistent. (Soc.-dem.)
 Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska
 mellanskola. (Borg.)
 Agerby, E. M. (Greta), förbundskassör. (Soc.-dem.)
 Niklason, D., grosshandlare. (Folkp.)
 Wallin, J. A., transportmästare. (Soc.-dem.)
 Andersson, Ebon M. I., bibliotekarie. (Borg.)
 Lenndin, A. J. E., spårvägsman. (Soc. p.)
 Berggren, H. A., målarmästare. (Borg.)
 Thorell, G. M., prakt. läkare. (Folkp. fris.)
 Borgström, J. W., spårvägsman. (Soc.-dem.)
 Jacobsson, O. E., direktör. (Borg.)

Femte valkretsen

(Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och
 Oscars förs.).
 (19 stadsfullmäktige.)

Åkerman, G. R. J., generallöjtnant, 1:e vice
 ordf. (Borg.)
 Larsson, Oscar E., borgarråd. (Soc.-dem.)
 Paues, E. W., direktör. (Borg.)
 Hernlund, C. A. V., arbetschef vid rikets all-
 männa kartverk. (Borg.)
 Magnuson, P. K., förgyllare. (Soc.-dem.)
 Mårtens, G. H. M., direktör. (Folkp.)
 Kleman, C. F., direktör. (Borg.)¹⁾
 Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde. (Soc.-dem.)
 Ossbahr, C. P., protokollssekreterare. (Borg.)
 Wistrand, K. Kson, direktör. (Borg.)
 Anderson, Knut H., tjänsteman. (Soc.-dem.)
 Thörn, Elin H. S. L., bitr. föreståndarinna. (Borg.)
 Nilsson, Olof, direktör. (Folkp.)
 Adamsson, H., ingenjör. (Soc.-dem.)
 Henning, K. A., direktör. (Borg.)
 Björlin, O. S., prakt. läkare. (Borg.)
 Andersson, J. Eric, spårvägsman. (Soc.-dem.)
 Lindström, O. W., direktör. (Borg.)
 Dernby, f. Köersner, Hedvig E., tf. aktuarie.
 (Folkp.)

Alfabetisk förteckning över stads- fullmäktige jämte uppgift om deras tjänstgöringstid.²⁾

Adamsson, H., ingenjör. (V; soc.-dem.) 1931.
 Agerby, E. M. (Greta), förbundskassör. (IV;
 soc.-dem.) 1935.

¹⁾ Har av sagt sig stadsfullmäktigeuppdraget.
 Närmast å resp. valsedel står Hellström, Alice
 U. C., prakt. läkare.

²⁾ Årtal, resp. sist angivet årtal, anger början
 av nuvarande tjänstgöringstid. Då datum
 icke är angivet har tjänstgöringstiden börjat 1/4
 (resp. slutat 31/3). Den romerska siffran angiver,
 inom vilken valkrets vederbörande valts; ang.
 parti(fraktions) beteckningarna se noten sid. 58.

Ahlbin, G. H. G., redaktör. (III; borg.) 1919—
 1923, 1927.
 Ahlén, S., kommunalarbete. (III; soc.-dem.)
 1935.
 Andersson, Ebon M. I., bibliotekarie. (IV; borg.)
 1935.
 Andersson, J. Edvin, ombudsman. (II; soc.-
 dem.) 1919.
 Andersson, J. Eric, spårvägsman. (V; soc.-dem.)
 1925 ^{28/3}—1927, 1931.
 Anderson, Knut H., tjänsteman. (V; soc.-dem.)
 1923.
 Andersson, Valter O., grovarbetare. (II; komm.)
 1935.
 Arneham, G. E., järnvägstjänsteman. (IV; borg.)
 1927.
 Axi, S. G. E., fängelsedirektör. (II; borg.) 1931.
 Berggren, H. A., målarmästare. (IV; borg.) 1931.
 Bergstrand, K. J. H., professor (I; borg.) 1929
^{16/3}—1931, 1934 ^{3/12}.
 Bergvall, J. H., direktör. (IV; folkp.) 1931.
 Björklund, C. G., borgarråd. (IV; soc.-dem.)
 1918 ^{23/5}.
 Björlin, O. S., prakt. läkare (V; borg.) 1935.
 Borgström, J. W., spårvägsman. (IV; soc.-dem.)
 1931.
 Branting, G., advokat. (I; soc.-dem.) 1927.
 Carlsson, Olof, ledamot av försäkringsrådet. (IV; soc.-
 dem.) 1923.
 Carlsson, se även Karlsson.
 Dernby, f. Köersner, Hedvig E., tf. aktuarie.
 (V; folkp.) 1935.
 Ek, V. E., sekreterare. (I; soc.-dem.) 1925 ^{5/12}.
 Engberg, J. A. A., murare. (I; soc.-dem.) 1931.
 Engman, V. D., förman. (II; soc.-dem.) 1931.
 Eriksson, Bertil K. J., ombudsman. (II; soc.-
 dem.) 1931.
 Ewerlöf, K. G., borgarråd. (III; borg.) 1935.
 Fern, A. V., snickare. (IV; soc.-dem.) 1924
^{25/4}.
 Friberg, A. E., stadsbud. (II; soc.-dem.) 1931.
 Garsten, B. C., ombudsman. (I; borg.) 1931.
 Grimlund, H. V. A., rektor. (III; borg.) 1934
^{22/1}.
 Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde. (V; soc.-
 dem.) 1919.
 Gustavson, Amandus V. N., målarmästare. (I;
 borg.) 1935.
 Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru. (I;
 soc.-dem.) 1919.
 Göransson, C. G. E., chaufför. (II; soc. p.)
 1935.
 Hed-Larson, A., kamrerare. (II; folkp.) 1935.
 Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska
 mellanskola. (IV; borg.) 1927 ^{12/2}.
 Henning, K. A., direktör. (V; borg.) 1933 ^{12/5}.
 Hermansson, K. T. E., vaktmästare. (III; soc.-
 dem.) 1931.
 Hernlund, C. A. V., arbetschef vid rikets all-
 männa kartverk. (V; borg.) 1922 ^{13/5}.
 Höglund, C. Z. K., redaktör. (III; soc.-dem.)
 1913—1916 ^{3/5}, 1927.
 Jacobsson, O. E., direktör. (IV; borg.) 1935.

SF

Johansson, Axel R., assistent. (IV; soc.-dem.) 1927.
 Johansson, Erik G., ombudsman. (II; soc.-dem.) 1923.
 Johansson, Johan-Olov, landsorganisationens kassör. (II; soc.-dem.) 1931.
 Johansson-Visborg, Anna S., fru. (II; soc.-dem.) 1916 ²⁰/₁₂.
 Karlsson, G. Verner, stationsbiträde. (II; soc. p.) 1927.
 Karlsson, Karl A., förbundsordförande. (III; soc.-dem.) 1931.
 Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman. (III; soc.-dem.) 1931.
 Karlsson, Wictor E., borgarråd. (II; soc.-dem.) 1911.
 Karlsson, se även Carlsson.
 Kilbom, K., redaktör. (III; soc. p.) 1921.
 Kleman, C. F., direktör. (V; borg.) 1927.¹⁾
 Larsson, Gustaf K., maskinist. (I; soc. p.) 1935.
 Larsson, Oscar E., borgarråd. (V; soc.-dem.) 1912.
 Larsson, Yngve G. R., borgarråd. (I; folkp.) 1935.
 Lennidin, A. J. E., spårvägsman (IV; soc. p.) 1934 ¹⁵/₁₀.
 Liander, M. E., grosshandlare. (IV; borg.) 1917.
 Lindblom, Edith M., sekreterare (III; folkp.) 1935.
 Lindhagen, C. A., f. d. borgmästare. (III; soc.-dem.) 1903—1909, 1910.
 Lindqvist, G. R., redaktör. (II; borg.) 1927 ³⁰/₇.
 Lindström, O. W., direktör. (V; borg.) 1935.
 Ljung, A. J. H., metallarbetare. (III; soc.-dem.) 1932 ⁷/₁₀.
 Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman. (II; soc.-dem.) 1931.
 Lundström, W. A., ombudsman. (II; soc.-dem.) 1931.
 Magnuson, P. K., förgyllare. (V; soc.-dem.) 1919.
 Masreliez, G. V., överdirektör. (II; borg.) 1921.
 Månsson, O. P., instruktör. (II; soc.-dem.) 1923.
 Mårtens, G. H. M., direktör. (V; folkp.) 1935.
 Niklason, D., grosshandlare. (IV; folkp.) 1935.
 Nilsson, Olof, direktör. (V; folkp.) 1923.
 Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör. (III; borg.) 1927.
 Nyqvist, S. G. B., ombudsman. (III; soc.-dem.) 1931.
 Olsson, Arvid E., redaktör. (II; soc. p.) 1927.
 Ossbahr, C. P., protokollssekreterare. (V; borg.) 1927.
 Paues, E. W., direktör. (V; borg.) 1927.
 Pålsson, E. A. V., slöjd lärare. (I; soc.-dem.) 1923.
 Reuterskiöld, C. B., major. (III; borg.) 1929 ⁷/₁₂.
 Runhoff, E. F., brandförman. (I; soc.-dem.) 1935.
 Samuelson, P. O., organisationschef. (I; soc. p.) 1927.

Sandberg, H. K. A., borgarråd. (I; soc.-dem.) 1910.
 Simonsson, S. A., kakelugnsmakare. (I; soc.-dem.) 1915—1919, 1935.
 Steenberg, K., överlärare. (II; folkp.) 1935.
 Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru. (III; soc.-dem.) 1927.
 Ström, O. F., huvudredaktör. (I; soc.-dem.) 1912.
 Styrman, G. A., direktör. (III; borg.) 1926 ³¹/₅—1931, 1935.
 Sundin, T. W., tullpackhusarbetare. (I; soc.-dem.) 1931.
 Svedenius, C. G., prakt. läkare. (I; folkp.) 1935.
 Svensson, G. Anders, byggmästare. (I; borg.) 1929 ¹⁸/₁₀.
 Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, ordf. (III; soc.-dem.) 1905.
 Théel, f. Roth, Elisif, fru. (III; borg.) 1919 ¹⁸/₁₀.
 Thorell, G. M., prakt. läkare. (IV; folkp. fris.) 1935.
 Thörn, Elin H. S. L., bitr. föreståndarinna. (V; borg.) 1935.
 Trönberg, P., överlärare. (III; borg.) 1931.
 Törnqvist, K. G. G., professor. (III; folkp.) 1935.
 Wallenberg, G. O., byråingenjör. (II; borg.) 1930 ¹⁵/₅.
 Wallin, J. A., transportmästare. (IV; soc.-dem.) 1919.
 Widegren, f. Olovsson, Olga J. B., fru. (II; folkp.) 1935.
 Wiklund, E. O., ombudsman. (III; soc.-dem.) 1930 ⁷/₆.
 Visborg, se Johansson-Visborg.
 Wistrand, K. Kson, direktör. (V; borg.) 1931.
 Wretling, E. P., civilingenjör, 2:e vice ordf. (III; folkp.) 1932 ¹⁸/₅.
 Åkerman, G. R. J., generallöjtnant, 1:e vice ordf. (V; borg.) 1923.
 Öman, I., redaktör. (IV; borg.) 1931.

Sekreterare (stadssekreterare).

Hildebrand, E., kanslichef (se under stadskansliet).

Beträffande stadskansliet i övrigt se under stadskollegiet, sid. 67.

Stadsfullmäktiges valkommitté.

Valkommittén har att uppsätta och till fullmäktige ingiva förslag till de under det löpande tjänstgöringsåret samt vid följande års första sammanträde förekommande val, med undantag av dels val, som förrättas i omedelbart sammanhang med beslut om visst uppdrag, dels val av fullmäktiges ordförande och vice ordförande ävensom val av borgarråd och stadssekreterare (kanslichef).

Enligt § 23 i arbetsordningen för stadsfullmäktige består kommittén av nio ledamöter,

¹⁾ Har av sagt sig stadsfullmäktigeuppdraget. Närmast & resp. vasedel står Hellström, Alice U. C., prakt. läkare.

med lika många suppleanter, vilka utses av och bland stadsfullmäktige vid tjänstgöringsårets första sammanträde. Valkommittén väljer inom sig ordförande och vice ordförande.

Då val, som tillhör kommitténs behandling, skall hos fullmäktige företagas, bör stadskollegiet i god tid förut härom underrätta kommittén. Valkommitténs förslag jämte skiljaktiga yrkanden, där sådana förekommit, överlämnas till stadskollegiet i form av tryckta valsedlar och må ej åtföljas av annan motivering än redogörelse för inkomna avsägelser. Valsedlarna och dylik redogörelse utdelas till fullmäktige i slutna konvolut, såvitt ske kan samtidigt med stadskollegiets valmemorial.

Senaste val ägde rum den 1 april 1935, utan användande av proportionellt valsystem.

Ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare.
Wistrand, K. K:son, direktör, vice ordf.
Magnusson, P. K., förgyllare.
Théel, f. Roth, Elisif, fru.
Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman.
Nilsson, Olof, direktör.
Höglund, C. Z. K., redaktör, ordf.
Ahlbin, G. H. G., redaktör.
Pålsson, E. A. V., slöjd lärare.

Suppleanter.¹⁾

Lundström, W. A., ombudsman.
Berggren, H. A., målarmästare.
Sundin, T. W., tullpackhusarbetare.
Arneborn, G. E., järnvägstjänsteman.
Friberg, A. E., stadsbud.
Mårtens, G. H. M., direktör.
Adamsson, H., ingenjör.
Gustavson, Amandus V. N., målarmästare.
Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman.

Sekreterare (780 kr.).

Ljungborg, O. E., registrator.

Stadsfullmäktiges kommitté för utskänkings- och utminuteringsärenden.

(Utskänkningskommittén.)

Stadskansliet, stadshuset, 1 tr., K.; kommitténs ordförande träffas i stadshuset (rådspåningen) torsdagar kl. 15—16 (jfr även nedan inspektören).

För preliminär beredning av utskänkings- och utminuteringsärenden hava stadsfullmäktige

under senare år pålagt tillsätta en särskild kommitté. Första gången skedde detta år 1907, då stadsfullmäktige beslöt uppdraga åt en kommitté av sju personer att granska och till stadsfullmäktige avgiva yttranden över de under året inkommande ansökningar om tillstånd att härstädes utskänka vin eller öl (inkl. pilsnerdricka) samt om ombyte av lokal för sådan utskänkning. Fr. o. m. år 1919 upphörde emellertid på grund av ändrad lagstiftning stadsfullmäktiges skyldighet att avgiva yttrande över ansökningar om tillstånd att utskänka vin och öl. Enligt § 22 i k. förordningen den 14 juni 1917 ang. försäljning av rusdrycker skall dock stadsfullmäktiges yttrande fortfarande inhämtas över ansökning om tillfällig rättighet att utskänka vin och öl. Dessutom skall enligt §§ 8 och 13 i k. förordningen den 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka stadsfullmäktiges yttrande inhämtas över ansökningar om tillstånd till utminuterung eller utskänkning av pilsnerdricka. Kommittén, som tillsättes för ett år i sänder, är sålunda egentligen att betrakta som en kommission för vissa löpande ärendens beredning. För sin verksamhet hava kommittéledamöterna sinsemellan uppdelat staden så, att var och en av dem har sitt särskilda distrikt (se nedan). Kommittén har anställt en inspektör, som biträder kommittén med inspektioner, värderingar av kaförrelser m. m.

Stadsfullmäktige utsågo den 3 dec. 1934, utan användande av proportionellt valsystem, nio ledamöter i kommittén för år 1935.¹⁾

Ledamöter.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm., ordf. (inspekterar inom fjärde polisvakt-distriktet).
Englund, E. W., aktuarie (inspekterar inom andra och tionde polisvakt-distrikten).
Eriksson, J. E. Martin, chaufför (inspekterar inom nionde polisvakt-distriktet samt av femte polisvakt-distriktet trakten öster om Drottning- och Norrtullsgatorna).
Falk, S. G., direktör, vice ordf. (inspekterar inom sjunde polisvakt-distriktet).
Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm. (inspekterar inom första polisvakt-distriktet).
Holm, K. I., järnarbetare (inspekterar inom tredje polisvakt-distriktet).
Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm. (inspekterar inom sjätte polisvakt-distriktet).
Lundström, W. A., ombudsman, stadsfullm. (inspekterar inom åttonde polisvakt-distriktet).
Löfgren, A., sekreterare (inspekterar inom femte polisvakt-distriktet med undantag av trakten öster om Drottning- och Norrtullsgatorna).

¹⁾ Suppleanterna skola vid förfall för ordinarie ledamöter inträda i tjänstgöring partivis i den här angivna ordningen.

¹⁾ Ang. av stadskollegiet tillsatt kommitté för utredning rörande ökat kommunalt inflytande över pilsnerdricksutskänkningen, se sid. 290.

SF

Sekreterare (1,400 kr.).

Schlytern, C. H., kansliråd.

Inspektör (3,840 kr.).

Köhler, J. A.; mottagning å stadskansliet måndagar, onsdagar och fredagar 10—12.

Stadsfullmäktiges kansli.

Se stadskansliet (sid. 67).

Sammanslutningar bland stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges diskussionsklubb.

Denna klubb är icke en officiell institution men har dock ansetts böra här i korthet omnämnas. Klubben, vars stadgar antogs den 28 mars 1891, 29 sept. 1892 och 29 jan. 1898, har till ändamål att sammanföra ledamöter av stadsfullmäktige till ömsesidigt tankutbyte samt att medelst diskussioner rörande kommunala frågor utreda och skärskåda dessa från olika synpunkter, särskilt till gagn och ledning för de stadsfullmäktige, vilka icke äro ledamöter av nämnder och styrelser. Klubbens angelägenheter handhas av tre förtroendemän: ordförande, vice ordförande och sekreterare (tillika kassaförvaltare).

Styrelse.

Hernlund, C. A. V., arbetschef, sekr. och kassaförv.; Wallin, J. A., transportmästare, ordf.

Arbetspartiets stadsfullmäktigegrupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 45.

Styrelse.

Adamsson, H., ingenjör, kassör; Anderson, Knut H., tjänsteman; Johansson, Axel R., assistent, sekr.; Johansson, Johan-Olov, landsorganisationens kassör, ordf.; Magnuson, P. K., förgyllare, vice ordf.; Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, vice sekr.; Ström, f. Hänes, Hildegard A., fru.

Suppleanter: Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman; Sundin, T. W., tullpackhusarbetare.

Medlemmar.

Adamsson, H., ingenjör (se ovan); Agerby, E. M. (Greta), förbundskassör; Ahlén, S., kommunal-

arbetare; Andersson, J. Edvin, ombudsman; Andersson, J. Eric, spårvägsmän; Anderson, Knut H., tjänsteman (se ovan); Björklund, C. G., borgarråd; Borgström, J. W., spårvägsmän; Branting, G., advokat; Carlsson, Olof, ledamot av försäkringsrådet; Ek, V. E., sekreterare; Engberg, J. A. A., murare; Engman, V. D., förman; Eriksson, Bertil K. J., ombudsman; Ferm, A. V., snickare; Friberg, A. E., stadsbud; Grönvall, J. K. (Hanna), hembitråde; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru; Hermansson, K. T. E., vaktmästare; Höglund, C. Z. K., redaktör; Johansson, Axel R., assistent (se ovan); Johansson, Erik G., ombudsman; Johansson, Johan-Olov, landsorganisationens kassör (se ovan); Johansson-Visborg, Anna S., fru; Karlsson, Karl A., förbundsordförande; Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman (se ovan); Karlsson, Victor E., borgarråd; Larsson, Oscar E., borgarråd; Lindhagen, C. A., f. d. borgmästare; Ljung, A. J. H., metallarbetare (se nedan); Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman; Lundström, W. A., ombudsman; Magnuson, P. K., förgyllare (se ovan); Månsson, O. P., instruktör; Nyqvist, S. G. B., ombudsman; Pålsson, E. A. V., slöjdlärare (se ovan); Runhoff, E. F., brandförman; Sandberg, H. K. A., borgarråd (se nedan); Simonsson, S. A., kakelugnsmakare; Ström, f. Hänes, Hildegard A., fru (se ovan); Ström, O. F., huvudredaktör; Sundin, T. W., tullpackhusarbetare (se ovan); Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet; Wallin, J. A., transportmästare; Wiklund, E. O., ombudsman (se nedan).

Revisorer.

Sandberg, H. K. A., borgarråd; Wiklund, E. O., ombudsman.

Suppleant: Ljung, A. J. H., metallarbetare.

Stadsfullmäktiges högergrupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 33.

Styrelse.

Ahlbin, G. H. G., redaktör, kassaförv.; Hernlund, C. A. V., arbetschef, ordf.; Liander, M. E., grosshandlare; Masreliez, G. V., överdirektör; Ossbahr, C. P., protokollssekreterare, sekr.; Paus, E. W., direktör; Wistrand, K. Kson, direktör, vice ordf.

Medlemmar.

Ahlbin, G. H. G., redaktör (se ovan); Andersson, Ebon M. I., bibliotekarie; Arnemark, G. E., järnvägstjänsteman; Axl, S. G. E., fängelse-

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under väljarbeteckningen »Socialdemokraterna» (jfr sid. 58 ff.).

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under väljarbeteckningen »De Borgerliga» (jfr sid. 58 ff.).

direktör; **Berggren**, H. A., målarmästare; **Bergstrand**, K. J. H., professor; **Björlin**, O. S., prakt. läkare; **Ewerlöf**, K. G., borgarråd; **Garsten**, B. C., ombudsman; **Grimlund**, H. V. A., rektor; **Gustavson**, Amandus V. N., målarmästare; **Hedelius**, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola; **Henning**, K. A., direktör; **Hernlund**, C. A. V., arbetschef (se ovan); **Jacobsson**, O. E., direktör; **Kleman**, C. F., direktör¹⁾; **Liander**, M. E., grosshandlare (se ovan); **Lindqvist**, G. R., redaktör; **Lindström**, O. W., direktör; **Masreliez**, G. V., överdirektör (se ovan); **Nyblom**, f. Bergström, Eva M. C., redaktör; **Ossbahr**, C. P., protokollssekreterare (se ovan); **Paues**, E. W., direktör (se ovan); **Reuterskiöld**, C. B., major; **Styrman**, G. A., direktör; **Svensson**, G. Anders, byggmästare; **Théel**, f. Roth, Elisif, fru; **Thörn**, Elin H. S. L., bitr. föreståndarinna; **Trönnberg**, P., överlärare; **Wallenberg**, G. O., byråingenjör; **Wistrand**, K. K. son, direktör (se ovan); **Åkerman**, G. R. J., generallöjtnant; **Öman**, I., redaktör.

Folkpartiets stadsfullmäktige-grupp.²⁾

Gruppens medlemsantal är 14.

Styrelse.

Bergvall, J. H., direktör, ordf.; **Widgren**, f. Olovsson, Olga J. B., fru, sekr. och kassaförv.; **Wretling**, E. P., civilingenjör, vice ordf.

¹⁾ Har av sagt sig stadsfullmäktigeuppdraget. Närmast å resp. valsedel står **Hellström**, Alice U. C., prakt. läkare.

²⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under väljarebeteckningarna »Folkpartiet. Samlingslistan» och »Folkpartiet. Frisinnade och nykterhetsvänners samlingslista» (jfr sid. 58 ff.).

Medlemmar.

Bergvall, J. H., direktör (se ovan); **Dernby**, f. Köersner, Hedvig E., tf. aktuarie; **Hed-Larson**, A., kamrerare; **Larsson**, Yngve G. R., borgarråd; **Lindblom**, Edith M., sekreterare; **Mårtens**, G. H. M., direktör; **Niklasen**, D., grosshandlare; **Nilsson**, Olof, direktör; **Steenberg**, K., överlärare; **Svedenius**, C. G., prakt. läkare; **Thorell**, G. M., prakt. läkare; **Törnqvist**, K. G. G., professor; **Widgren**, f. Olovsson, Olga J. B., fru (se ovan); **Wretling**, E. P., civilingenjör (se ovan).

Socialistiska stadsfullmäktige-gruppen.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 7.

Styrelse.

Göransson, C. G. E., chaufför, sekr.; **Karlsson**, G. Verner, stationsbiträde, vice ordf.; **Samuelson**, P. O., organisationschef, ordf.

Medlemmar.

Göransson, C. G. E., chaufför (se ovan); **Karlsson**, G. Verner, stationsbiträde (se ovan); **Kilbom**, K., redaktör; **Larsson**, Gustaf K., maskinist; **Lenndin**, A. J. E., spårvägsman; **Olsson**, Arvid E., redaktör; **Samuelson**, P. O., organisationschef (se ovan).

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under väljarebeteckningen »Socialisterna» (jfr sid. 58 ff.).

Stadskollegiet i Stockholm och i samband därmed stående institutioner.

Stadskollegiet.

*Stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset».
Expedition: se nedan under stadskansliet.
(Ang. borgarrådens mottagningar
se sid. 65.)*

*Stadskollegiet sammanträder i regel varje
torsdag (resp. närmast föregående helgfria
dag) kl. 15.*

Stadskollegiet har till uppgift att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter. Kollegiet åligger för sådant ändamål att med uppmärksamhet följa förvaltningen i alla riktningar, att utan tidsutdräkt göra de framställningar och förslag hos fullmäktige eller vidtagna de åtgärder i övrigt, som härav föranledas, att tillse, det ärenden, i vilka fullmäktige skola meddela utlåtanden eller beslut, varda underkastade erforderlig utredning, ävensom bereda och avgiva yttrande i dylika ärenden, samt att övervaka verkställigheten av fullmäktiges beslut. Kollegiet äger att från stadens nämnder (styrelser) eller tjänstemän infordra de yttranden och upplysningar, som för ärendenas utredande äro av nöden, ävensom att hos överståthållarämbetet omedelbart göra framställning om upplysningars infordrande från ämbetsmyndigheter. I alla viktigare ekonomiska ärenden, särskilt beträffande förvärfv eller avyttring av fast egendom samt nämndernas förslag till inkomst- och utgiftsstater, skall drätselnämndens yttrande inhämtas. Varje kollegiets utlåtande skall jämte därifrån skiljaktiga meningar befordras till trycket i fortlöpande nummerordning för året (Stadskollegiets utlåtanden och memorial) samt ett exemplar därav överlämnas till envar av stadsfullmäktige. Kollegiet äger därjämte att låta såsom bilagor trycka sådana till ärendena hörande handlingar, som anses böra komma till stadsfullmäktiges kännedom (Bihang till stadskollegiets utlåtanden och memorial). En kortfattad underrättelse om stadsfullmäktiges i anledning av stadskollegiets utlåtanden fattade beslut (vilka för övrigt återfinnas i fullmäktiges tryckta protokoll) skall särskilt befordras till trycket och vidfogas årets utlåtanden.

Stadskollegiet utgöres av stadsfullmäktiges ordförande och båda vice ordförande, minst tre, högst sex borgarråd samt ytterligare nio leda-

möter, för vilka sistnämnda ersättare skola finnas till lika antal. — Stadsfullmäktiges ordförande och båda vice ordförande innehava enahanda befattningar i stadskollegiet (presidiet) samt handlägga ärenden rörande ordningen vid kollegiets sammanträden, uppsättande av föredragningslistor för dessa och i allmänhet frågor rörande arbetets gång inom kollegiet. — Borgarråden väljas av stadsfullmäktige, inom eller utom fullmäktige, för en tid av sex år. Skola samtidigt flera borgarråd tillsättas, anställes, såframt omröstning äskas, särskilt val av varje borgarråd. Den är vald, som erhållit minst två tredjedelar av de avgivna rösterna. Uppnås för visst borgarråd ej denna majoritet, skall detta val uppskjutas till en följande dag. Denna andra omröstning begränsas till dem, som vid den första omröstningen erhållit de flesta rösterna, och avgöres med enkel majoritet (vid lika röstetal sker lottning). Avgår borgarråd före den bestämda tjänstgöringstidens utgång, skall nytt val ske snarast möjligt. Därintill, ävensom vid tjänstledighet, äge stadskollegiet utse annan av sina ledamöter att uppehålla borgarrådstjänsten. Till borgarråd må allenast utses person med synnerlig insikt och erfarenhet i kommunala förvaltningsfrågor eller eljest i allmänna värv. — De övriga nio ledamöterna samt deras ersättare välja stadsfullmäktige bland sig årligen å första sammanträdet i april. Valet skall, om behörigt antal fullmäktige det äskar, ske proportionellt; om så ej sker, skall ordningen mellan ersättarna särskilt bestämmas. — Borgarråd, som längre tid än sex månader i följd eller tillhoppa nio månader under ett år är i behov av tjänstledighet (utöver semester), skall avgå. Om någon av stadskollegiets övriga nio ledamöter är förhindrad att bevista kollegiets sammanträden under längre tid än tre månader i följd eller tillhoppa fem månader under ett år, skall han avgå från befattningen, varvid ersättare inträde enligt lagen om proportionella val inom stadsfullmäktige eller i den ordning, som bestäms vid valet.

Borgarråden åtnjuta arvode, för år räknat, som av stadsfullmäktige bestämmes (se nedan). Om borgarråd vid utlupen tjänstgöringstid icke omväljes eller dessförinnan nödgas avgå, utan att hava förverkat tjänsten, skall årligen under så lång tid som den, varunder han innehaft befattningen, dock högst sex år, utgå ett

belopp motsvarande hälften av det för honom såsom borgarråd senast fastställda arvudet. Med befattning som borgarråd må ej utan stadsfullmäktiges medgivande förenas annan befattning i stadens tjänst eller därmed jämförligt allmänt eller enskilt uppdrag.

Borgarråden föredraga i stadskollegiet de ärenden, som ankomma på kollegiets handläggning, fördelade enligt av kollegiet fastställd gruppindelning. Vid uppgörande av denna indelning skall iakttagas, att följande ärenden skola tillhöra var sin grupp: a) ärenden av betydelse för stadens ekonomi och särskilt ärenden tillhörande drätselnämndens verksamhetsområde; b) ärenden rörande fastighetsförvaltningen och stadsplanväsendet; c) ärenden rörande hälsovård, sjukvård och fattigvård; d) ärenden rörande undervisningsväsendet. (Rörande den nuvarande indelningen se nedan.) Å vederbörande borgarråd ankommer att vid beredning av ärende, som jämväl berör annan rotel, samråda med borgarrådet för den senare roteln. Särskilt skall sådant samråd äga rum med borgarrådet för första roteln med hänsyn till ärendes ekonomiska sida samt med borgarrådet för sjätte roteln i och för befriande av ärendenas formeligen och följdriktiga handläggning. Till stadskollegiet inkommande ärenden fördelas av kanslichefen bland borgarråden i enlighet med de fastställda bestämmelserna eller presidiets föreskrifter. Borgarråd äger att, utan föregående föredragning, från vederbörande myndigheter infordra de upplysningar och yttranden, som för beredningen av till hans arbetsområde hörande ärenden äro behöfliga. — Mellan sina övriga ledamöter äger stadskollegiet fördela göromålen på sätt lämpligast synes. De ledamöter, som från början deltagit i huvudsakliga handläggningen av ett ärende, böra om möjligt fortfara därmed till slutet.

Borgarråd, som icke är stadsfullmäktig, skall närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden och äger därvid deltaga i överläggningarna med rätt att framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet.

Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande i följande stadens nämnder, nämligen drätselnämnden, tjänstenämnden, fastighetsnämnden, stadsplanenämnden, hälsovårdsnämnden, sjukhusdirektionen, fattigvårdsnämnden, folkskoleledningen, lärlings- och yrkesskolestyrelsen, styrelsen över stadens statistiska kontor, biblioteksstyrelsen, arkivnämnden, idrottsstyrelsen, styrelsen över stadens industriella verk, hamnstyrelsen, löneavtalsnämnden, polisenämnden, gatunämnden, slakthus- och saluballsstyrelsen, kyrkogårdsnämnden samt flyghamnsstyrelsen (den sistnämnda icke förvaltningsnämnd i kommunalförordningens mening). Vid val av ordförande skall hänsyn tagas till fördelningen av föredragningsskyldigheten mellan borgarråden.

Stadskollegiet biträdes vid fullgörandet av sina uppgifter av stadskansliet (se nedan), vars chef, kanslichefen (stadssekreteraren),

tillika tjänstgör som kollegiets sekreterare. Kanslichefen äger deltaga i stadskollegiets överläggningar samt är därvid skyldig att lämna de upplysningar och råd, varom han anmodas, samt att framställa de erinringar ur rättslig eller allmänt administrativ synpunkt, vartill han finner anledning.

Till juridiskt biträde har stadskollegiet stadsjuristen. Denne är skyldig att verkställa de utredningar och avgiva de utlåtanden av huvudsakligen juridisk natur, som av stadskollegiet eller eljest påkallas, ävensom att vid förfall för kanslichefen uppehålla dennes befattning.

Stadskollegiet sammanträder i regel, där ej annat föranledes, varje torsdag eller, om denna dag är helgdag, närmast föregående helgfria dag.

Överståthållaren (eller, då han är hindrad, underståthållaren) äger övervara stadskollegiets sammanträden samt deltaga i överläggningarna, men ej i besluten. Kollegiet kan ock, då särskilda omständigheter därtill föranleda, medgiva nämndledamot eller förvaltningschef att vid behandlingen av visst ärende vara tillstades i kollegiet och deltaga i överläggningen med rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

Stadsfullmäktige beslöt den 15 mars 1920, att borgarråden skola vara sex. Varje borgarråd åtnjuter fr. o. m. år 1923 ett arvode av 23,000 kr. per år jämte rörligt tillägg enligt stadgade grunder.

Senaste val av borgarråd ägde rum: av ett borgarråd den 19 nov. 1934 (för tiden till den 31 dec. 1940), av ett borgarråd den 26 maj 1930 (för tiden till den 26 maj 1936) samt av fyra borgarråd den 26 jan. 1931 (för tiden till den 1 april 1937).

Stadsfullmäktiges val av presidium och stadskollegiets övriga ledamöter jämte ersättare, för tjänstgöringsåret 1935/36, ägde rum den 1 april 1935.

Författningar. K. förordn. om kommunalstyrelse i Stockholm 23 maj 1862, med ändr. (se sid. 55). Arbetsordning för Stockholms stadsfullmäktige, antagen av fullmäktige 12 jan. 1920, med ändr. 10 jan. 1921, 30 juni 1922, 5 mars 1923 och 19 maj 1930. Instruktion för stadskollegiet i Stockholm, fastställd av k. m:t 19 mars 1920, med ändr. och tillägg 29 maj 1925, 26 april och 26 sept. 1929 samt 1 aug. 1930. Arbetsordning för stadskollegiet i Stockholm, antagen av kollegiet 27 maj 1920, med ändr. och tillägg 12 juni 1924, 12 febr. och 1 okt. 1925, 29 april 1926, 16 jan. 1930 samt 10 mars 1932. Instruktion för Stockholms stadskansli, fastställd av stadskollegiet 27 maj 1920, med ändr. 12 juni 1924.

Stat år 1935. Utgifter: 789,646 kr. (stadsfullmäktige, stadskollegiet och stadskansliet).

Stadskollegiet.

Ordförande.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.; t. »stadshuset» och 53 41 28.

SK

Vice ordförande.

Åkerman, G. R. J., generallöjtnant, stadsfullm.: 1:e vice ordf.

Wretling, E. P., civilingenjör, stadsfullm.: 2:e vice ordf.

Borgarråd.

Ewerlöf, K. G., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ³¹/s 1937) (rotel I, drätselroteln: ärenden av betydelse för stadens ekonomi; andra ärenden, som tillhöra drätselnämndens verksamhetsområde; ärenden rörande stadens avlönings- och pensionsväsen, i den mån sådana icke höra under löneavtalsnämnden; ärenden rörande mantalsnämnden och rättshjälpsanstalten; ärenden rörande utskäkningskommittén samt rörande handel med begagnade föremål och pantlånerörelse), ordf. i drätselnämnden och tjänstenämnden; mottagning: stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Sandberg, H. K. A., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ³¹/s 1937) (rotel II, fastighetsroteln: ärenden rörande fastighetsförvaltningen, stadsplane- och byggnadsväsendet samt härmed sammanhängande bostads- och kommunikationsfrågor; ärenden rörande stadshuset), ordf. i fastighetsnämnden och stadsplanenämnden; mottagning: stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Karlsson, Victor E., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ³¹/s 1937) (rotel III, socialroteln: ärenden rörande hälsovård, sjukvård och fattigvård; ärenden rörande nykterhetsnämnden samt i allmänhet frågor av social natur, som icke tillhöra annan rotel), ordf. i hälsovårdsnämnden, sjukhusdirektionen och fattigvårdsnämnden ävensom i direktionen över Eastmaninstitutet; mottagning: stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Larsson, Oscar E., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ³¹/s 1937) (rotel IV, undervisningsroteln: ärenden rörande undervisningsväsendet samt i allmänhet ärenden av kulturell natur, som icke tillhöra annan rotel; ärenden rörande barnavården; ärenden rörande statistiska kontoret samt stadens biblioteks- och arkivväsen; ärenden rörande bad och idrott m. m.), ordf. i folkskoledirektionen, lärings- och yrkesskolestyrelsen, barnavårdsnämnden, styrelsen över statistiska kontoret, biblioteksstyrelsen, arkivnämnden och i idrottsstyrelsen; mottagning: stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Björklund, C. G., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ³¹/s 1940) (rotel V, industreroteln: ärenden tillhörande industriverksstyrelsens, hamnstyrelsens och löneavtalsnämndens arbetsområden samt i allmänhet ärenden rörande handel och sjöfart; ärenden rörande arbetsförmedlingen samt polismännen), ordf. i indu-

striverksstyrelsen, hamnstyrelsen, löneavtalsnämnden och polismännen; mottagning: stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset»; alla vardagar, utom tisdagar och fredagar, kl. 11—12.

Larsson, Yngve G. R., stadsfullm. (vald för tiden t. o. m. ²⁵/s 1936) (rotel VI, gaturoteln: ärenden rörande gatunämndens verksamhetsområde samt i allmänhet trafikfrågor och ärenden tillhörande slakthus- och saluhallsstyrelsens samt kyrkogårdsnämndens verksamhetsområden; ärenden angående ändringar av de för stadens förvaltning gällande allmänna författningar ävensom andra ärenden av administrativ natur, som icke tillhöra annan rotel), ordf. i gatunämnden, slakthus- och saluhallsstyrelsen, kyrkogårdsnämnden samt flyghamnstyrelsen; mottagning: stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset»; alla vardagar, utom onsdagar, kl. 13,15—14.

Övriga ledamöter.

Bergvall, J. H., direktör.

Hernlund, C. A. V., arbetschef vid rikets allmänna kartverk.

Höglund, C. Z. K., redaktör.

Johansson, Erik G., ombudsman.

Magnusson, P. K., förgyllare.

Ström, O. F., huvudredaktör.

Wallin, J. A., transportmästare.

Wistrand, K. K.son, direktör.

Öman, I., redaktör.

Ersättare.¹⁾

Adamsson, H., ingenjör.

Ahlbin, G. H. G., redaktör.

Andersson, J. Edvin, ombudsman.

Ferm, A. V., snickare.

Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman.

Masreliez, G. V., överdirektör.

Nilsson, Olof, direktör.

Théel, f. Roth, Elisif, fru.

Wiklund, E. O., ombudsman.

¹⁾ Ersättare inträder i kollegiet först vid avgång av ordinarie ledamot. — Enligt stadsfullmäktiges beslut vid valet skall för ersättares inträde i stället för avgångens ledamot av stadskollegiet gälla sådan ordning, att vid avgång av någon av ledamöterna hrr Ström, Magnusson, Höglund, Erik Johansson och Wallin följande ersättare skola hava företräde, nämligen hrr Hjalmar Karlsson, Edvin Andersson, Ferm, Wiklund och Adamsson; att vid avgång av någon av ledamöterna hrr Hernlund, Öman och Wistrand följande ersättare skola hava företräde, nämligen hrr Masreliez och Ahlbin samt fru Théel, att vid avgång av ledamoten hr Bergvall hr Olof Nilsson skall hava företräde; samt att av flera ersättare, tillhörande samma parti, den skall hava företräde, vars namn blivit tidigare uppfört.

Sekreterare.

Hildebrand, E., kanslichef (se nedan).

Beträffande stadskollegiets övriga funktionärer se nedan under stadskansliet.

Stadskollegiets revisorer.

Stadskollegiets räkenskaper och förvaltning granskas av de av stadsfullmäktige för granskning av drätselnämndens m. fl. institutioners räkenskaper och förvaltning utsedda revisorerna (se sid. 73). Nämnade revisorer verkställa även granskning av räkenskaper och förvaltning för de av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och beredningar, i den mån dessas kostnader bestridas av å stadskollegiets eller drätselnämndens stater anvisade medel.

Stadskansliet.

*Stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset»;
expeditionstid: 11—14.*

Stadskansliets uppgift är att bestrida sekreterare- och kansligöromålen hos stadsfullmäktige och stadskollegiet. Det åligger kansliet sålunda bl. a. att biträda vid uppsättningen av förslag till stadskollegiets utlåtanden, med rätt för kansliet att i förekommande fall från vederbörande myndigheter införskaffa erforderliga yttranden och upplysningar, att ombesörja kallelser till samt föra protokoll vid stadsfullmäktiges och stadskollegiets sammanträden, att uppsätta och expediera stadsfullmäktiges och stadskollegiets beslut samt ombesörja brevväxlingen, att ombesörja stenografering vid stadsfullmäktiges sammanträden och tillse, att vederbörande talare beredas tillfälle att kontrollera stenogrammen, samt att ombesörja tryckningen av stadsfullmäktiges protokoll jämte därtill hörande yttranden, hos stadsfullmäktige väckta förslag samt stadskollegiets utlåtanden jämte därtill hörande bihang. Kansliet lyder under stadskollegiet, som fastställer dess instruktion.

Stadskansliets chef är kanslichefen (stadssekreteraren), vilken tillsätts av stadsfullmäktige i den ordning, fullmäktige besluta. Kanslichefen är stadskollegiet ansvarig för fullgörandet av kansliets uppgifter. Han fördelar arbetet å kansliets tjänstemän samt övervakar, att dessa fullgöra sina åligganden.

Övriga å kansliets stat upptagna tjänstemän tillsätts av stadskollegiet. Stadsjuristen (jfr sid. 65) verkställer utredningar av huvudsakligen juridisk natur samt uppehåller vid förfall för kanslichefen dennes befattning. Sekreteraren åligger att i enlighet med kanslichefens an-

visningar uppsätta och expediera utlåtanden och beslut. Sekreteraren uppehåller i förekommande fall kanslichefens befattning. Finanssekreteraren skall lämna erforderligt sekreterarbiträde åt borgarrådet för drätselroteln samt efter kanslichefens anvisning ombesörja utredningar av ekonomisk natur. Registratorn åligger att föra diarium, registratur och andra erforderliga längder och anteckningar samt värda kansliets bibliotek och arkiv, att tillse, att stadsfullmäktiges och stadskollegiets handlingar i behörig ordning och med erforderlig skyndsambeth tryckas, att efter kanslichefens anvisningar handlägga kansliets personalfrågor samt att omhändervärd kansliets kassarörelse och bokföring. Registratorn utövar den närmaste ledningen av för maskinskrivning, stenografering, korrekturläsning och därmed sammanhängande göromål anställd personal samt av kansliets expedition.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stadskansli, fastställd av stadskollegiet 27 maj 1920, med ändr. 12 juni 1924.

Kanslichef (28)

(stadssekreterare).

Hildebrand, E. (förordn. t. o. m. ³¹/₅ 1937);
mottagningstid: 10,30—11,30.

Stadsjurist (27).

Vakant, *tf. Sundberg*, H. G. F. (t. o. m. ³⁰/₆ 1935).

Sekreterare (26).

Björkman, C. A. J.

Finanssekreterare (26).

Nordwall, B. I. S.; träffas säkrast 11—12.

Registrator (18).

Ljungborg, O. E.; expeditionstid: 10—15.

Stenografer hos stadsfullmäktige (anslag 17,000 kr.).

Cronvall, P. A., förste stenograf; Widegren, P. G.;
Schött, C. F. L.; Junker, S. G.; Elfner, E.

Tre kontorsskrivare (9), två extra kontorsskrivare (2,760 kr.), ett skrivbiträde (1,980 kr.).

Förste vaktmästare (9).

Johansson, J. V.

Två vaktmästare (7), en vaktmästare (6), tre extra kontorsvakter (2,280—840 kr.), en extra automobilförare (3,180 kr.).

RU

Stockholms stads revisionsväsen.

Revisionsutskottet.

Stadshuset, 4 tr., K. (jfr nedan revisionskontoret).

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Revisionsarbetet inom Stockholms stads förvaltning bedrivs dels genom kommunal revision, dels genom administrativ revision. Den kommunala revisionen är den form, i vilken stadsfullmäktige kunna ställa vederbörande nämnder och styrelser till ansvar för det sätt, varpå dessa handhaft verkställighet och förvaltning inom resp. verksamhetsområden. Den administrativa revisionen däremot äsyftar att utöva en löpande kontroll å redovisningen, penningförvaltningen m. m. inom samtliga verksamhetsgrenar. Den förra revisionen äsyftar en saklig granskning av förvaltningen övervägande ur lämplighetssynpunkt, medan den administrativa revisionen har till uppgift att utöva en i huvudsak formell kontroll av den ekonomiska förvaltningen, d. v. s. prövning av utgifters och inkomsters siffermässiga riktighet samt deras överensstämmelse med gällande författningar, fattade beslut etc. Den kommunala revisionen utföres såsom förtroendeuppdrag av revisorer, valda av stadsfullmäktige, under det att den administrativa revisionen verkställs av tjänstemän, tillhörande ett särskilt kommunalt verk, revisionskontoret.

De båda formerna för revisionsverksamheten hava emellertid samma huvudsyfte, nämligen utövande av kontroll över förvaltningen, och äga följaktligen ett nära samband med varandra. Den kommunala revisionen måste föregås av och i viss utsträckning stödja sig på den administrativa; den senare å sin sida äger i sista hand inga andra medel till sitt förfogande för vinnande av påyrkade rättelser än att till de kommunvalda revisorerna framföra sina anmärkningar, att av dessa upptagas, i den mån de anse skäl härför föreligga.

De viktigare bestämmelserna rörande revisionsarbetets organisation. — utöver vad som innefattas i kommunalförordningens § 26 (se nedan) — hava sammanfattats i en särskild författning, revisionsstadga för Stockholm. En-

ligt denna tillkommer den närmaste ledningen av det kommunala revisionsarbetet en särskild institution, revisionsutskottet, bestående av sju ledamöter jämte sju suppleanter, vilka årligen i december månad utses av stadsfullmäktige bland de för de olika förvaltningsnämnderna utsedda revisorerna. Revisionsutskottet har till uppgift att övervaka revisionsarbetets allmänna gång, utöva ledningen av stadens revisionskontor samt handlägga de revisionsarbetet berörande angelägenheter i övrigt, vilka av stadsfullmäktige åt utskottet överlämnas.

Ordförande i revisionsutskottet utses av stadsfullmäktige bland dess ledamöter. Vice ordförande utser utskottet inom sig. Vid ledningen av revisionskontorets arbeten biträdes utskottet av detta kontors chef, stadsrevisorn (se nedan), vilken jämväl äger närvara vid utskottets sammanträden, med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Sekreterare hos revisionsutskottet är den föreståndare för revisionslott (vid revisionskontoret), som utskottet därtill utser.

Revisionskontorets räkenskaper skola granskas av tjänstenämnden i avseende å utgifter för löner, arvoden och pensioner. Därjämte skall revisionsutskottet årligen för stadsfullmäktige framlägga en översikt över revisionskontorets utgifter i olika hänseenden med upplysning tillika om resultatet av tjänstenämndens granskning.

Författningar. Kommunalförordningen för Stockholm § 26. Revisionsstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 1 aug. 1930.

Stat år 1935 (för revisionskontoret). Utgifter: 371,130 kr.; inkomster: 1,150 kr.

Revisionsutskottets ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

Wiklund, E. O., ombudsman, stadsfullm.

Vice ordförande.

Falk, S. G., direktör.

Övriga ledamöter.

Edman, J. F., kamrerare.

Forssberg, E. V., direktör.
Holm, K. I., järnarbetare.
Montelius, G. H., revisor.
Wallin, H. E., kassör.

Suppleanter.¹⁾

Lagergren, D. G., kassör.
Trönberg, P., överlärare, stadsfullm.
Ohlson, V. G. H., tjänsteman.
Ericson, T., grosshandlare.
Eriksson, J. E. Martin, chaufför.
Ahlström, E. A., försäljningschef.
Mattelin, K. G. K., förrådsmästare.

Sekreterare (1,500 kr.).

von Krusenstjerna, C. G. A., revisor (se nedan).

1932 års revisionskommitté.

Den år 1932 tillsatta revisionskommittén avgav den 29 juni 1934 betänkande angående omorganisation av stadens revisionsväsen. Kommittén har därmed fullgjort sitt uppdrag.

Av stadsfullmäktige utsedda revisorer hos stadens nämnder och styrelser.

Jämlikt § 26 i 1862 års kommunalförordning för Stockholm, vilken alltjämt oförändrad äger tillämpning, skola stadsfullmäktige årligen genom revisorer, vilka fullmäktige utse, granska dem underlydande nämnders räkenskaper och förvaltning under nästföregående året. Sedan revisionsberättelse till fullmäktige inkommit och vederbörande fått tillfälle att förklara sig över gjorda anmärkningar, äga fullmäktige »efter befohgenhet avgöra, huruvida anmärkning må förfalla eller laglig åtgärd för bevakande av stadens rätt bör vidtagas».

I fråga om valbarhet till revisionsuppdrag, jäv att deltaga i sådant val samt i beslut i anledning av revision stadgas i samma paragraf, att »den, vilken såsom ledamot av stadsfullmäktige underlydande nämnd eller eljest är redovisningsskyldig till kommunen, icke må väljas till revisor av förvaltning, för vilken han har att redovisa, ej heller deltaga i val av revisorer av sådan förvaltning eller i beslut i anledning av revisorernas granskning av sagda förvaltning». Några ytterligare bestämmelser om villkor för valbarhet finnas ej.

Enligt revisionsstadgan för Stockholm skall för varje nämnd eller grupp av nämnder, för vilken särskilda revisorer utsetts, av stadsfull-

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat ordföranden och vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt utskottets beslut i första hand skola vara.

mäktige vid valet av revisorer tillika bland dem utses en ordförande, vilken det åligger att kalla revisorer till sammanträde samt leda arbetet.

Där ej särskilda bestämmelser annat föranleda, skall revisionsförrättning vara avslutad och berättelse däröver till vederbörande nämnd avlämnad inom utgången av september månad året efter det revisionen avser. Därefter skall berättelsen jämte det utlåtande, vartill den må anses föranleda, av nämnden ofördröjligen överlämnas till stadsfullmäktige. Såvitt möjligt skola samtliga revisionsberättelser av stadsfullmäktige upptagas till prövning vid ett och samma sammanträde.

Revisorerna skola (under månaden näst efter valet) för sitt arbete uppgöra en arbetsplan, som skall överlämnas till revisionsutskottet. Å revisionsutskottet ankommer att granska de uppgjorda planerna och med ledning av dem tillse, att revisionsarbetet bedrives på vederbörligt sätt och avslutas inom föreskriven tid. Utskottet har även i övrigt att meddela revisorerne erforderliga anvisningar i frågor av allmän betydelse för revisionsarbetet samt beträffande formerna för detta arbete.

Vid revisionsarbetet äro vederbörande myndigheter ävensom revisionskontoret och dess tjänstemän skyldiga att tillhandagå med de upplysningar och det biträde, varom de av revisorerne anmodas. Likaså äro stadens cheftjänstemän och stadsrevisor samt föreståndaren för vederbörande revisionslott skyldiga att efter kallelse närvara vid revisorerens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna. Föreståndare för revisionslott är jämväl skyldig att tjänstgöra såsom sekreterarbiträde åt vederbörande revisorer.

Beträffande av stadsfullmäktige utsedda revisorer för granskning av vissa utanför kommunalförvaltningen stående institutioners räkenskaper och förvaltning se under avd. 4 (sid. 298). Enligt stadsfullmäktiges beslut skall person, som av fullmäktige utses för revision av utom kommunalförvaltningen stående institution, även om frågan om ansvarsfrihet för institutionens förvaltning ej ankommer å stadsfullmäktiges prövning, hos stadsfullmäktige, med överlämnande av revisionsberättelsen, anmäla fullgörandet av sitt uppdrag.

Författningar. Kommunalförordningen för Stockholm § 26. Revisionsstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 1 aug. 1930.

Revisorer

(för granskning av stadens nämnders och styrelseras räkenskaper och förvaltning under år 1934).

Beträffande dessa se under vederbörande nämnd eller styrelse m. m.

Jfr även en av stadsfullmäktige den 19 maj 1930 fastställd tablå, innehållande förteckning

RU över de nämnder och styrelser m. m., för vilka revisorer skola utses, ävensom uppgift å antalet revisorer, jämte suppleanter, i varje fall (införd i kommunal författningssamling, 1930: nr 67).

Stockholms stads revisionskontor.

Stadshuset, 4 tr.: K.; t. »stadshuset»; (betr. 6:e, 7:e, 8:e och 10:e revisionslotterna se nedan); *expeditionstid: 9—12 samt 13—14,30.*

Enligt revisionsstadgan för Stockholm har revisionskontoret till uppgift att verkställa den administrativa revisionen av stadens medelsförvaltning, och åligger det kontoret i sådant avseende att granska räkenskaper jämte tillhörande handlingar dels för stadens nämnder ävensom för överståthållarämbetet och magistraten, i vad angår användningen av anslag, som av stadsfullmäktige beviljats, dels ock, där sådant särskilt föreskrives, för av staden understödda korporationer och inrättningar, samt, i den mån granskningen fullgöres, hålla räkenskaperna för varje särskild förvaltningsgren de av stadsfullmäktige för densamma utsedda revisorerna tillhanda ävensom till dem avlämna årligen upprättad förteckning över de av revisionskontoret afgivna, till dessa revisorers granskningsområde hörande anmärkningar. Kontoret åligger vidare att särskilt uppmärksamma de kontrollanordningar, som för revisionsarbetets underlättande inom olika förvaltningsgrenar vidtagas, samt att avgiva de förslag till sådana anordningars förbättring, som kontoret kan finna erforderliga, ävensom att med uppmärksamhet följa utvecklingen inom stadens kassa- och räkenskapsväsen samt avgiva förslag till de ändringar härutinnan, som finnas behöfliga.

Stadsfullmäktige hava fastställt vissa tidpunkter (varierande mellan 1 mars och 1 juni), inom vilka vederbörande myndigheters räkenskaper för närmast förflutet år skola vara avslutade och avlämnade till revisionskontoret.

Revisionskontorets granskning skall avse att kontrollera, att räkenskaperna äro riktiga till siffran, att de äro fullständigt verifierade, att inkomsterna uppburits och redovisats samt utgifterna verkstälts och bokförts i enlighet med gällande stat eller eljest av stadsfullmäktige fastställda inkomstittäl eller beviljade anslag, gällande taxor och författningar, upprättade kontrakt, vederbörande myndigheters beslut och i övrigt givna föreskrifter. Vid granskningen skall tillses, att stadens rätt och bästa behörigen iakttagas. I största möjliga omfattning skall revisionskontorets arbete avse att i samarbete med vederbörande myndigheter undanröja anledning till revisionsanmärkning.

Revisionskontoret äger att från vederbörande nämnder eller underlydande verk erhålla de protokoll, räkenskaper och övriga handlingar, som för granskningsarbetets verkställande finnas nö-

diga. Kontoret äger därjämte att hos de myndigheter och institutioner, vilkas räkenskaper av kontoret granskas, verkställa inventeringar av kassor, värdehandlingar och förråd samt undersökningar rörande redovisningsväsendet.

Revisionskontoret, vars chef är stadsrevisorn, är f. n. uppdelat å tio revisionslotter. Revisionslotternas omfattning framgår här nedan.

Författningar. Revisionsstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 1 aug. 1930.

Stat år 1935. Utgifter: 371,130 kr.; inkomster: 1,150 kr.

Stadsrevisor (25).

Billing, J. M. A.; personligen t. 53 41 39; mottagningstid: 10—12.

Revisionskontorets expedition.

Registrator (9).

Lindahl, Hulda A.

1:a revisionslotten.

(Granskningen av Stockholms stads bokslut m. m.)

Förste revisor (21).

Anderzon, A. O. W.; personligen t. 53 03 57.

2:a revisionslotten.

(Granskningen av räkenskaper och bokslut för drätselnämnden — däribland utanordningsväsendet, stadens fonder, lån och lånemedel — jämte överståthållarämbetet utom polisverket, stadskollegiet, magistraten, arbetslöshetskommittén, arkivnämnden, handels- och sjöfartsnämnden, löneavtalsnämnden, mantalsnämnden, styrelsen för pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå, skönhetsrådet, styrelsen över statistiska kontoret, styrelsen över Liljevalchs konsthall, tjänstenämnden, idrottsstyrelsen, samtliga av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och beredningar — i den mån deras kostnader belasta stadskollegiets eller drätselnämndens stat — ävensom »främmande institutioner».)

Revisor (19).

Romstedt, G. E. H.

Bokhållare (17).

Lindberg, C. S.

Bokhållare (13)

(dessutom tilläggsarvode 600 kr.).

Lundbäck, K. G. E.

3:e revisionslotten.

(Granskningen av fastighetsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (19).

von Krusenstjerna, C. G. A.

Bokhållare (13)

(dessutom tilläggsarvode 210 kr.).

Kjellgren, G. F.

4:e revisionslotten.

(Granskningen av hälsovårdsnämndens, sjukhusdirektionens, direktionens över Eastmaninstitutet, arbetsförmedlingens och nykterhetsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Erdmann, F. D.

Bokhållare (13).

Edwall, E. H. A.

5:e revisionslotten.

(Granskningen av fattigvårdsnämndens och barnavårdsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Hedenstierna, C. A. O. H.

6:e revisionslotten.

Kungsgatan 67 C, 3 tr., C. (centralsaluhallen); t. 10 70 52.

(Granskningen av folkskoledirektionens och biblioteksstyrelsens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Lindberg, A. E.

7:e revisionslotten.

Torsgatan 22, Va. (gasverket), t. gasverket 52; Tulegatan 13, Va. (elektricitetsverket), t. »elverket».

(Granskningen av industriverkstyrelsens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Perndahl, M. B.; t. 30 14 73, gasverket 53 och »elverket».

Bokhållare (17).

Strömberg, R. I.; t. »elverket».

Bokhållare (13)

(dessutom tilläggsarvode 210 kr.).

Hanström, R.; t. gasverket 52.

8:e revisionslotten.

Kungsgatan 67 C, 3 tr., C. (centralsaluhallen); t. 10 70 52.

(Granskningen av gatunämndens och rättshjälpsanstaltens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Alvarsten, S. F. N.

Bokhållare (13).

Norén, W. K. N.

9:e revisionslotten.

(Granskningen av polisverkets, hamnstyrelsens och polisenämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Stahrne, E. W.

10:e revisionslotten.

(Granskningen av byggnadsnämndens, stadsplanenämndens, lärings- och yrkesskolestyrelsens, slakthus- och saluhallsstyrelsens samt kyrkogårdsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Sylvan, C. O.

Tjuguen *amanuenser* (5,400—3,300 kr.), sju *kontorsskrivare* (7), tre manliga *extra biträden* (2,100—1,800) samt en kvinnlig *e. o. tjänsteman* (1,980 kr.), en *vaktmästare* (6), en *extra vaktmästare* (2,100 kr.).